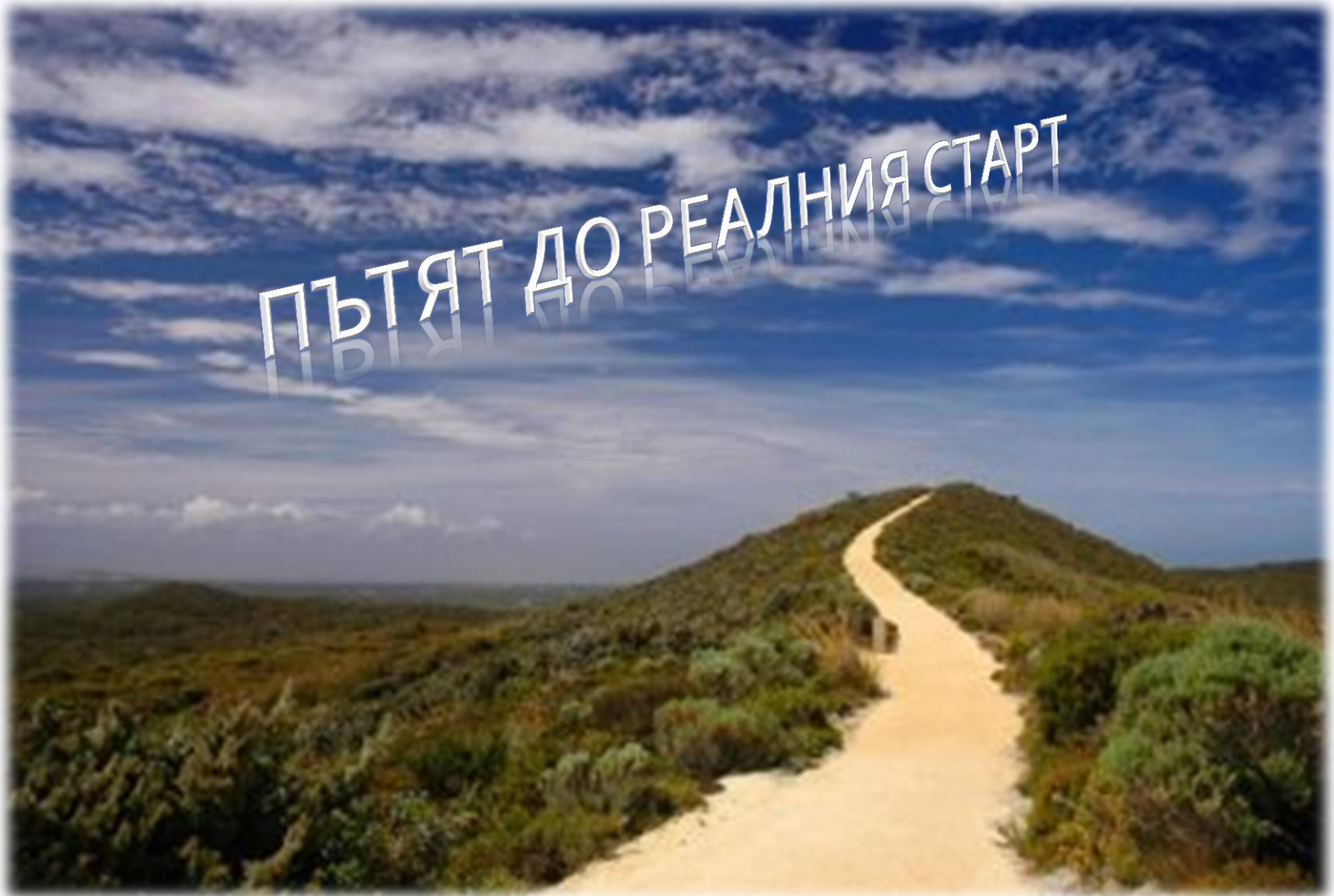

Българска независима енергийна борса

СВОБОДЕН ПАЗАР НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ – 18 ГОДИНИ ПО-КЪСНО

24. 09. 2014 г., София

Константин Константинов
Изпълнителен директор на БНЕБ ЕАД

● Съдържание

Електроенергиен пазар, основни моменти и развитие

Структура на електроенергийният пазар

Борсов пазар – роля и функции

Законодателство относимо към борсовия пазар

Пазарен оператор в България – БНЕБ. Модел

Пазар ден напред

Пазар на двустранни договори

Перспективи за сътрудничество. Пазарна интеграция

● Електроенергиен пазар, основни моменти и развитие

Основни моменти

- **2004** – Стартиране на процеса по смяна на доставчика, с модел на пазар по двустранни договори и балансиращ пазар, работещ при временни правила
- **2009** – Заместване на седмичното известяване на търговски графици с дневно известяване, в работни дни
- **2012** – Въвеждане на новата пазарна организация с обединение на участниците в балансиращи групи
- **2012** – Въвеждане на дневно известяване на графичите, вкл. в неработни и празнични дни
- **2013** и **2014** – Бързо увеличение на потребителите сменили своя доставчик, в резултат на промяна на критерия за определяне на групата крайни клиенти, имащи право да бъдат снабдявани по регулирани цени
- **01.06.2014 г.** – Стартиране на балансиращия пазар в пълен обхват, (регулиран пазар + либерализиран пазар) чрез определяне на цени за недостиг и излишък на основата на активираните мощности
- **2015 г.** – Стартиране на борсов пазар

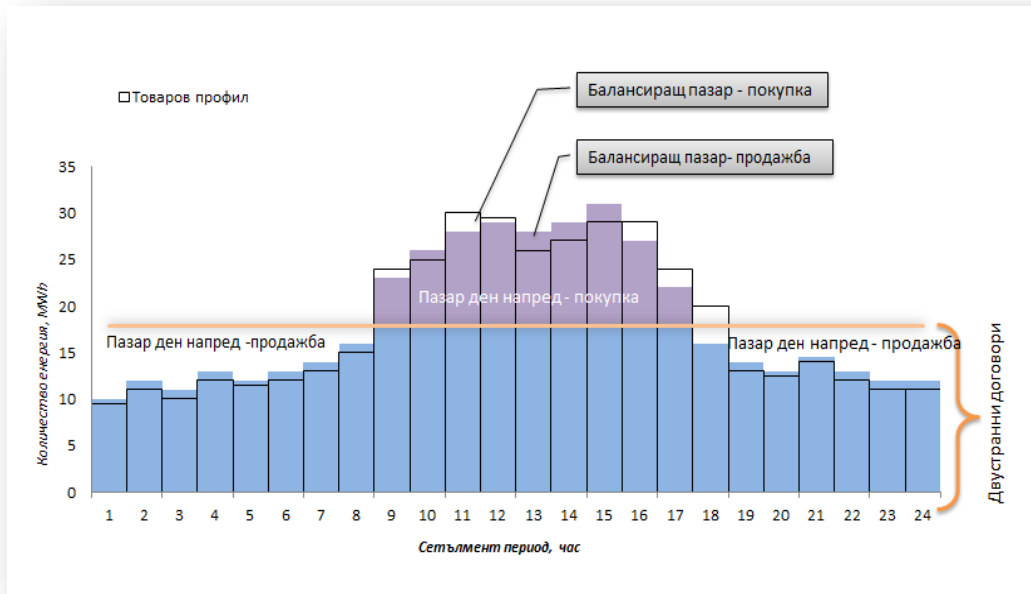
Структура на електроенергийният пазар

Отдалеченост на сделките във времево

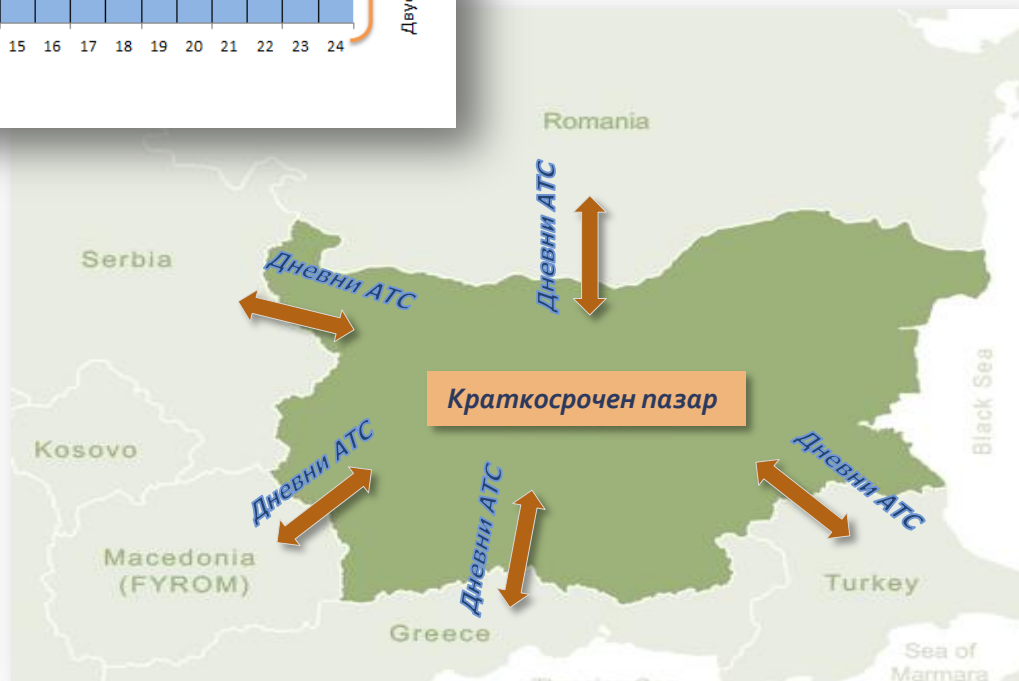

● Борсов пазар – роля и функции

- Оптимизация на търговското портфолио и редуциране на небалансите

- Краткосрочна търговия – вътрешна и през гранична

● Законодателство относимо към борсовия пазар

Европейско законодателство

- Директива 2009/72/ЕС, третираща общите правила за вътрешния пазар на електрическа енергия.
- Регламент 2009/714/ЕС относно условията за достъп до трансграничната мрежа за електроенергия.
- Регламент 1227/2011/ЕС относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия.
- Мрежовите кодекси и по специално, CACM code, който се очаква да влезе в сила до края на 2014 г.

Местно законодателство

- Закона за енергетиката - последните промени са в сила от м. юли 2013 г.
- Правила за търговия с електрическа енергия (ПТЕЕ)

В съответствие с ПТЕЕ:

1. Администрирането на борсовия пазар на електрическа енергия се осъществява от дружество притежаващо лицензия по чл. 39, ал.1, т. 6.
2. Участници на борсовия пазар на електрическа енергия могат да бъдат :
 - Производители на електрическа енергия, получили право на достъп до съответната мрежа и регистрирани на пазара на електрическа енергия.
 - Търговци на електрическа енергия, регистрирани на пазара на електрическа енергия.
 - Крайни клиенти, преки членове на балансираща група.

● Пазарен оператор в България - БНЕБ

Реализирани и протичащи дейности

- Създаване на Българска независима енергийна борса – януари 2014
- Получаване на лицензия за организиране на борсов пазар на електрическа енергия от ДКЕВР (Решение Л-422 от 31.03.2014 г.)
- Проучване на възможните алтернативи за реализиране на пазар ден напред
- Проучване на възможните алтернативи за клиринг и сетълмент във връзка с финансовите взаимоотношения възникнали на пазара ден напред
- Проучване на възможните алтернативи за създаване на стандартизиран пазар за двустранни договори

● Пазарен оператор в България - БНЕБ

Предстоящи дейности

- Избор на партньор за предоставяне на услуги във връзка с дейността по оперирането на пазара ден напред
- Избор на финансова институция за нуждите на борсовата търговия
- Избор на платформа за опериране на организиран пазар за двустранни договори
- Промени в ПТЕЕ
- Членство в специализирани, европейски и световни, организации на борсите за електрическа енергия (Europex, APEx)
- Въвеждане на пазар в рамките на деня
- Участие в процеса на пазарно обединение със съседните пазарни зони
- Изучаване и оценка на възможностите, които дава разширението на портфолиото от администрирани пазарни сегменти – търговия със зелени сертификати, търговия с CO₂ емисии, пазар на природен газ

● Пазарен оператор- модел

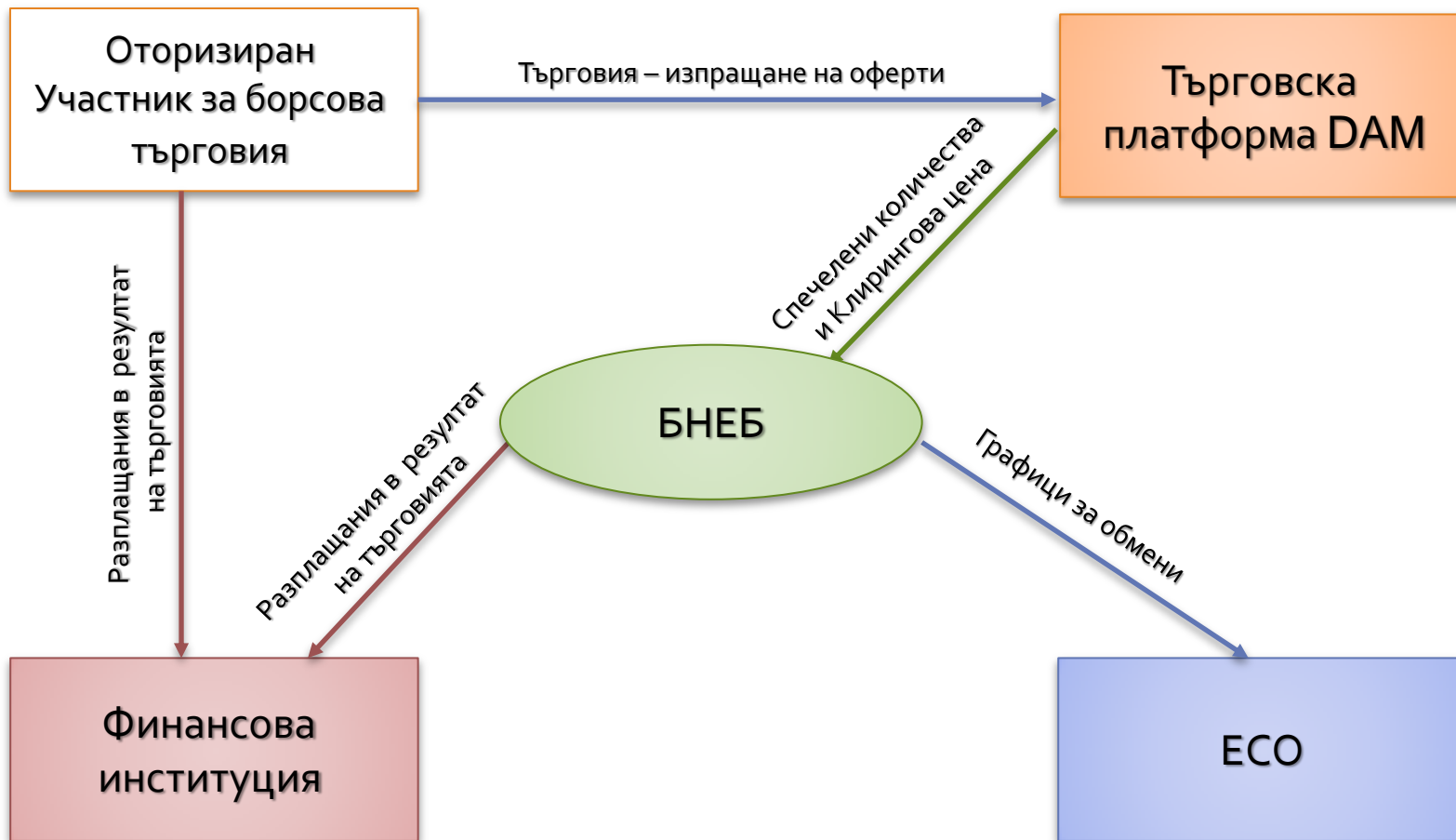
БНЕБ – обща информация, структура и пазарен модел

● Пазар ден напред

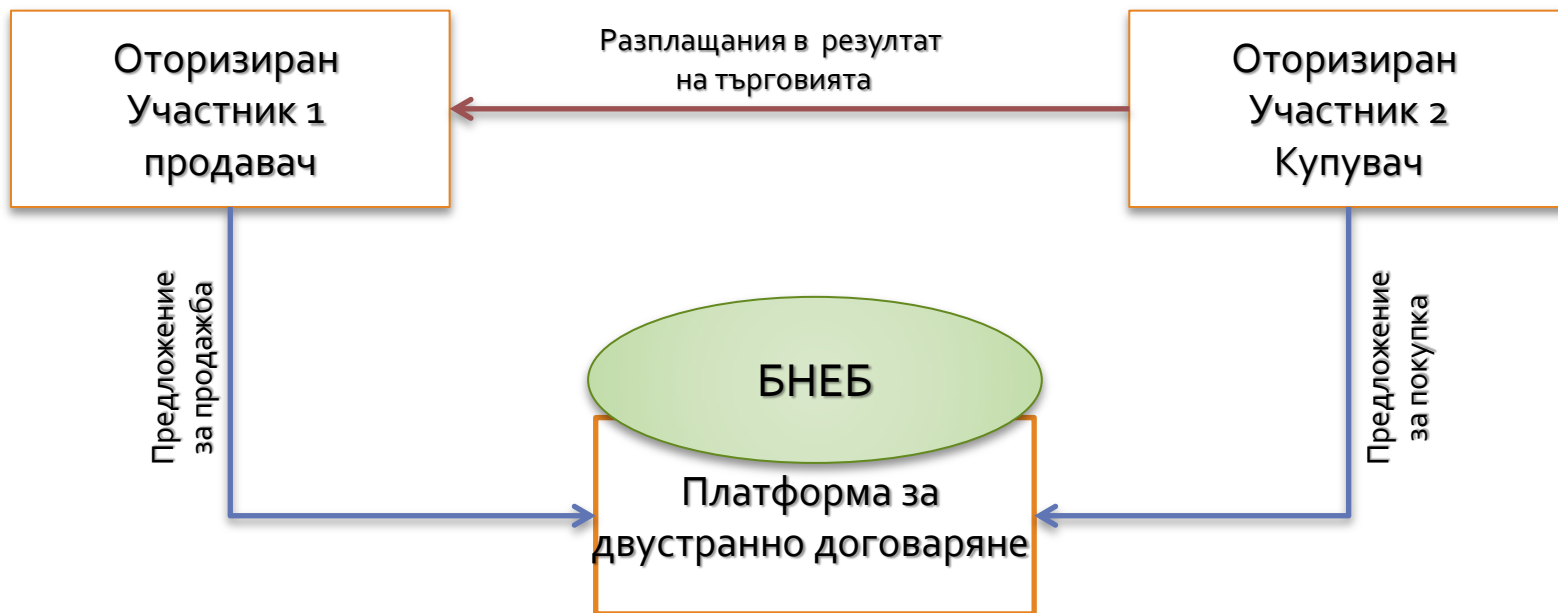
БНЕБ – Пазар ден напред

● Пазар на двустранни договори

БНЕБ - Пазар на двустранни договори

Характеристики:

- Прозрачност на пазара
- Равнопоставеност на пазарните участници
- Еднакъв достъп до информация
- Стандартизирани продукти
- Информация за търсене, предлагане и цени

● Перспективи за сътрудничество. Пазарна интеграция

Пазарна интеграция

Европейската политика е насочена към създаването на единен европейски пазар на ЕЕ, с цел:

- Справедливо и прозрачно определяне на цените
- Повишаване на общественото благосъстояние
- Повишаване на ликвидността и ефективността
- Максимално използване на капацитетите

Ден напред пазарни инициативи в Европа:

Европейски къплинг „от Португалия до Финландия“:

- Стартира на 4.02.2014 г. с пазарното обединение на северозападния регион
- На 13.05.2014 г. се присъединява югозападния регион
- 02.2015 г. очаква се Италия да се присъедини на възможно най-много граници (съществуващ къплинг , IT-SL граница)

4M Market Coupling

- Стартира на 11.09.2012 г. с пазарното обединение на Унгария, Чехия и Словакия
- На 11.11.2014 г. се очаква да се присъедини Румъния

● Перспективи за сътрудничество. Пазарна интеграция

Пазарно обединение

Какво е PCR?

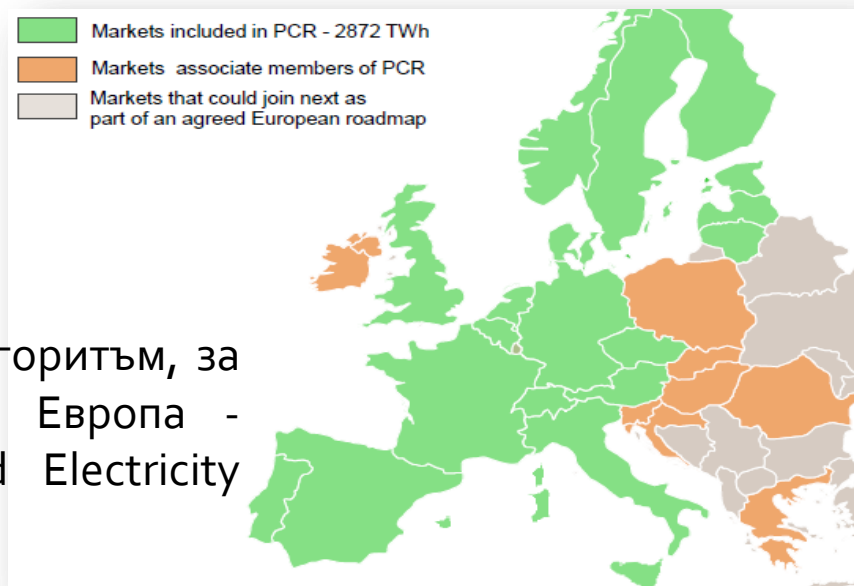
Пазарно обединение за хармонизиране на европейските ЕЕ пазари-инициатива на седем европейски борсови оператора: APX, BelreX, EPEXSPOT, GME, Nord Pool Spot, OMIE и OTE, които представляват пазарните зони на Австрия, Белгия, Чехия, Дания, Естония, Финландия, Франция, Германия, Италия, Латвия, Литва, Люксембург, Холандия, Норвегия, Португалия, Испания, Словения, Швеция, Швейцария и Великобритания

PCR - три основни принципа:

- Един алгоритъм
- Сигурност на действие
- Индивидуална отговорност

Как действа?

Чрез разработването на единен алгоритъм, за пресмятане на цените на ЕЕ в Европа - **EURHEMIA** (Pan-European Hybrid Electricity Market Integration Algorithm)

Българска независима енергийна борса

СВОБОДЕН ПАЗАР НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ – 10 ГОДИНИ ПО-КЪСНО

Благодаря за вниманието

Константин Константинов
Изпълнителен директор на БНЕБ ЕАД
E-mail: kkonstantinov@ibex.bg